El nou escenari d'aranzels als EUA (edició tornada a l'escola 2026)

Pocs temes econòmics han tingut tantes anades i vingudes en tan poc temps com la saga aranzelària de l'Administració Trump 2.0. En tot just 18 mesos, els analistes (no diguem ja les empreses connectades al comerç internacional) hem viscut en una autèntica muntanya russa: l'icònic *Liberation Day*; l'escalada sense precedents amb la Xina, amb aranzels superiors al 100%, o l'episodi de Groenlàndia, dins les amenaces habituals a la UE. Davant aquestes posicions maximalistes, els acords amb els principals socis comercials van moderar els aranzels anunciats, mentre que la reconfiguració de les importacions va reduir la seva incidència efectiva. El 2026, aquesta desescalada ha fet un salt addicional quan el Tribunal Suprem ha invalidat els aranzels generals aprovats mitjançant la legislació d'emergència econòmica. Un cop esgotat l'aranzel temporal que els ha substituït, les noves mesures que recull la secció 301 de la Llei de Comerç i els aranzels sectorials dibuixen un escenari que canvia més la naturalesa dels instruments que el gravamen mitjà.

Aranzel efectiu mitjà sobre les importacions dels EUA: principals grups de socis comercials

(%)

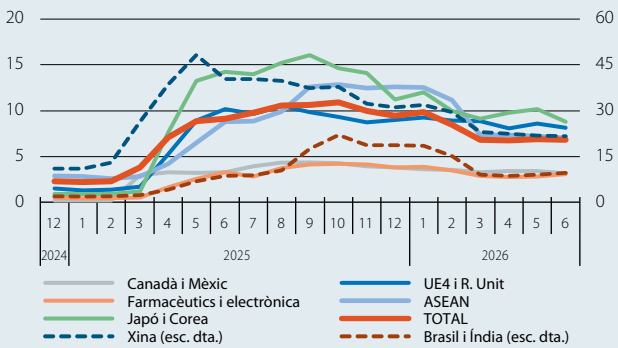

Notes: *UE4 = Alemanya, França, Itàlia i Espanya. ASEAN = Cambodja, Filipines, Indonèsia, Malàisia, Tailàndia i Vietnam. Farmacèutics i electrònica (productors) = Bèlgica, Irlanda, els Països Baixos, Suïssa, Singapur i Taiwan. Pes dels fluxos de comerç el 2025.*
Font: *CaixaBank Research, a partir de dades de Bloomberg.*

Aranzels efectius: estabilitat després de la desescalada

Les ordres executives adoptades entre el febrer i l'abril del 2025 van comportar una profunda revisió del règim aranzelari aplicat pels EUA a les seves importacions.[1] D'acord amb les dades de recaptació duanera i d'importacions, l'aranzel efectiu mitjà va augmentar des d'una mica més del 2% al començament del 2025 fins al voltant del 7% a l'abril i va assolir un màxim pròxim a l'11% a l'octubre. En aquell moment, les mesures ja s'aplicaven plenament, s'havia diluït l'efecte anticipació impulsat per les importacions de productes inicialment exempts, com els farmacèutics i electrònics, i s'havien revisat a l'alça alguns dels aranzels anunciats el *Liberation Day*, en especial els aplicats al Brasil i a l'Índia (vegeu el primer gràfic).

De llavors ençà, hem assistit a una desescalada progressiva, impulsada per tres factors de naturalesa i d'abast molt diferents: les negociacions comercials bilaterals, la reconfiguració de les importacions nord-americanes i la sentència del Tribunal Suprem. En primer lloc, els acords assolits l'any passat van comportar reduccions significatives en relació amb els aranzels del *Liberation Day*, en especial per als països del sud-est asiàtic, però també per a la Xina, després de la treva del novembre del 2025, i per a la UE, en comparació amb les amenaces proteccionistes prèvies.[2] En segon lloc, els canvis en el nivell relatiu dels aranzels per producte i per soci comercial han comportat variacions significatives en la composició de les importacions, amb el desplaçament d'una part de les compres des de la Xina cap a altres proveïdors asiàtics, com el Vietnam, en determinades manufactures intensives en treball, i Taiwan, en productes tecnològics.[3] També ha guanyat quota al mercat nord-americà Mèxic, afavorit per l'augment de la proporció d'importacions que acrediten el compliment de les regles d'origen de l'United States-Mexico-Canada Agreement (USMCA), la qual cosa hauria esmorteït una part de la pujada aranzelària.[4] A això s'ha sumat la fortalesa de la demanda nord-americana de productes electrònics vinculada al cicle inversor de la IA.

En tercer lloc, la sentència del Tribunal Suprem del 20 de febrer del 2026 va considerar que el recurs a la Llei d'Emergència Econòmica (IEEPA) no era la via legal adequada per a l'establiment d'aranzels generals i que, en tractar-se d'una mesura de naturalesa tributària, requeria l'autorització del Congrés.[5] D'aquesta manera, aranzels que representaven al voltant de dos terços de l'augment del gravamen mitjà des del començament del 2025 quedaven sense validesa i obrien la via a la devolució del que s'havia recaptat a les empreses importadores.[6] El mateix dia del dictamen, una proclamació presidencial va activar la secció 122 de la Llei de Comerç –prevista per respondre a problemes fonamentals de la balança de pagaments– i va establir un aranzel general transitori del 10% durant 150 dies.

Aquest conjunt de factors ha contribuït de forma decisiva a reduir l'aranzel efectiu mitjà en 4 p. p. i a situar-ho, des del març del 2026, lleugerament per sota del 7%, el nivell més baix des de la primavera de l'any passat.

1. Vegeu el Focus «On som i cap a on anem amb els aranzels dels EUA?», a l'IM06/2025.
2. Vegeu la Nota Breu «Acord comercial entre els EUA i la Unió Europea» del 29 de juliol del 2025.
3. Vegeu el Focus «El nou mapa de les importacions de béns dels EUA», a l'IM01/2026.
4. Martínez-García, E. i Mau, R. (2026), «How USMCA compliance cushioned the 2025 tariff shock».
5. Vegeu el Focus «10 preguntes sobre el dictamen aranzelari del Tribunal Suprem dels EUA», a l'IM03/2026.
6. Segons informació d'U.S. Customs and Border Protection esmentada per The Conference Board, el 31 de juliol s'havien completat devolucions, inclosos els interessos, per uns 100.000 milions de dòlars; les sol·licituds acceptades per a tramitació ascendien a 128.680 milions, en relació amb uns 166.000 milions recaptats en total sota la IEEPA.

Polítiques anunciades: tot canvia perquè els aranzels es mantinguin

L'expiració, el 24 de juliol, de l'aranzel transitori sota la secció 122 no ha representat el retorn a l'escenari anterior a l'Administració Trump 2.0. Aquest mateix dia van entrar en vigor els nous gravàmens aprovats sota la secció 301, després de les investigacions obertes al març sobre les prohibicions adoptades pels principals socis comercials dels EUA a la importació de béns produïts totalment o parcialment amb treball forçós i sobre el seu grau efectiu d'aplicació.

Les mesures afecten 60 economies, que representen la pràctica totalitat de les importacions nord-americanes. El Canadà, Mèxic, el Regne Unit i l'Índia queden subjectes, amb caràcter general, a un recàrrec addicional del 10%, que, en el cas de la Xina, puja al 12,5%. Per a altres socis comercials, el nou gravamen completa l'aranzel de nació més afavorida (NMF) aplicat a cada producte quan aquest se situa per sota d'un llindar: fins a un tipus total del 10% per a la UE i Taiwan i del 12,5% per al Japó, Corea del Sud i Suïssa, per sota, en tots els casos, del 15% fixat en els acords comercials assolits des de l'estiu del 2025. Es mantenen, a més a més, les exempcions per a determinats productes, inclosos els béns del Canadà i de Mèxic alineats amb els requisits de l'USMCA i aquells ja subjectes a mesures sectorials sota la secció 232 de la Llei d'Expansió Comercial. El nou règim també eximeix determinades primeres matèries i determinats *inputs* crítics, sense els quals es podrien generar problemes de proveïment, com minerals crítics i fertilitzants, i dona un tracte preferent als tèxtils centreamericans i dominicans que compleixen les condicions de l'acord CAFTA-DR, al mateix temps que preveu futurs contingents per a importacions d'aquests productes des de determinats socis asiàtics, vinculats a la compra de cotó i d'articles tèxtils nord-americans.

Les mesures sectorials conformen el segon gran pilar del nou esquema. La secció 232 permet establir aranzels per motius de seguretat nacional i ja cobreix, entre d'altres, l'acer, l'alumini i els automòbils. Al sector farmacèutic, l'Administració nord-americana va materialitzar, a l'abril, la mesura anunciada al setembre del 2025: un aranzel de fins al 100% sobre determinats medicaments patentats i sobre els seus ingredients. El règim contempla tipus inferiors o exempcions en funció del país d'origen, així com compromisos empresarials d'inversió i de producció als EUA, mentre que els medicaments genèrics queden, ara com ara, exempts. En aviació comercial, va obrir, al juliol, un termini de negociació fins al final de l'any abans de decidir possibles mesures addicionals.

Tenint en compte aquesta superposició d'instruments i realitzant hipòtesis raonables sobre l'abast de les exempcions vigents, estimem que l'aranzel mitjà implícit en les polítiques anunciades se situaria al voltant de l'11%, xifra amb prou feines 1 punt superior a l'estimació prèvia sota la temporalitat de la secció 122. L'ordenació relativa dels principals socis comercials tampoc es modifica de manera substancial (vegeu el segon gràfic). Mèxic i el Canadà continuen entre els socis amb una càrrega aranzelària menor, gràcies a les exempcions de l'USMCA, mentre que la UE es manté lleugerament per sota de la mitjana. En canvi, la Xina, el Brasil i l'Índia se situen a la part alta de la distribució, amb un salt especialment significatiu en el cas brasiler per l'aplicació d'un gravamen addicional del 25% derivat d'una altra investigació bilateral sota la secció 301, aquesta vegada sobre un ampli ventall de pràctiques comercials. Per a diversos socis asiàtics, el nou esquema substitueix els tipus generals pactats de manera bilateral el 2025 per recàrrecs que s'afegeixen a l'aranzel NMF, amb resultats diferents en funció de la composició de les seves exportacions.

Aranzel mitjà dels EUA segons les polítiques anunciades: principals socis comercials
(%)

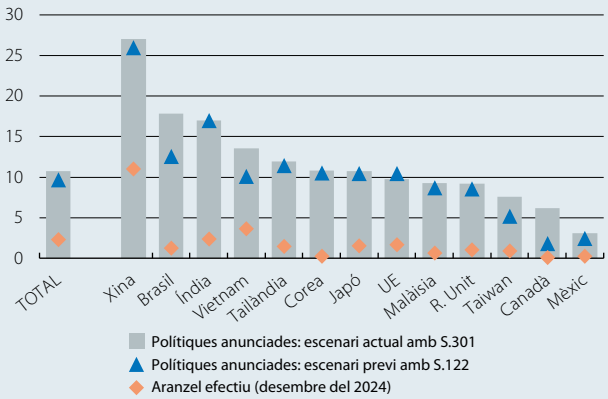

Nota: *L'estimació pondera per l'estructura d'importacions dels EUA el 2025.*
Font: *CaixaBank Research, a partir de dades de Bloomberg, de COMTRADE i de la Casa Blanca.*

Últim capítol de la saga?

En definitiva, tot canvia… perquè (gairebé) tot continuï igual: nivells similars de protecció, però basats en una arquitectura legal més específica i procedimental.

Això no la fa immune a noves reclamacions judicials, ni evita que els aranzels es continuïn utilitzant amb objectius amplis: instrument de pressió comercial, com ho mostren els gravàmens addicionals del 50% en vigor des de l'agost sobre un ampli espectre de productes canadencs i l'amenaça de la seva extensió a automòbils i a components el 2027, a la qual el Canadà ja ha respost amb mesures equivalents; palanca geopolítica i reguladora, amb l'inici recent d'una investigació contra la UE després de la multa milionària a Google, o amb finalitats de seguretat nacional i de política industrial, a les quals responen els nous aranzels als drons i als seus components. De cara als propers mesos, les principals incerteses es concentren en diversos fronts. Les investigacions encara obertes sota la secció 301 sobre l'excés estructural de capacitat productiva a 16 economies podrien desembocar en noves mesures aranzelàries, igual que l'ofensiva creixent contra el transbordament il·legal de mercaderies a través de tercers països,[7] mentre que la decisió dels EUA de no prorrogar l'USMCA en els seus termes actuals propicia un procés de revisions anuals i prolonga els dubtes sobre la seva futura configuració. Persisteix, així mateix, el qüestionament de l'estabilitat de la treva amb la Xina, sostinguda per un fràgil equilibri de dependències en semiconductors, en tecnologia avançada i en minerals crítics, amb la carrera per la IA de fons.[8]

David Martínez Turégano

7. Casa Blanca (2026), «The great transshipment scam».
8. Vegeu el Dossier «Present i futurs de la nova economIA», a l'IM05/2026.